

СТАНОВИЩЕ

относно дисертационен труд

НА ТЕМА :

ОВЛАДЯВАНЕ НА ПОВЕДЕНЧЕСКА КУЛТУРА ПРИ ДЕЦАТА ОТ 3 ДО 7-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ

представен за официална защита от **Надя Григорова Захариева-Цветкова**, с цел присъждане на ОНС „доктор“ по педагогика, Професионално направление: 1.2. Педагогика (Предучилищна педагогика)

Научен ръководител: проф. д-р Мария Баева

Автор на становището: проф. д-р Маргарита Колева, Факултет по педагогика, ЮЗУ „Неофит Рилски“

Параметри на дисертационния труд:

Дисертационният труд на **Надя Григорова Захариева – Цветкова** е в обем от 227 стандартни страници основан текст, включително литературни източници. Основния текст е позициониран чрез увод, глава първа – постановка на проблема, глава втора - теоретико-експериментални и организационни параметри на изследването, глава трета – анализ на резултатите от изследването, заключение, изводи, препоръки, приноси, литература. Структурният проект предлага добра свързаност и логика на научното изследване в резултат на което докторантката научно обосновано и педагогически значимо е представила същността и съдържанието на експерименталния модел и оформила изводи с практическа насоченост. Към разработката са приложени 16 графики, 23 таблици и редица схеми на основани пунктове от разработката.

Информационни ресурси:

За доказване на научно-изследователския замисъл на разработката си докторант Надя Захариева е проучила, и представила коректен анализ върху **общо 135 литературни източника (от които 78 на български език, 7 на руски език и 49 на английски език)**. Обемът от използвани литературни източници с цел разкриване спецификата на проблематика и неизследваните полета е показател за сериозните научни търсения на докторант Надя Захариева, включително и в близки на педагогическата наука, области на научното познание.

Постановка и съдържание на дисертационния труд:

Предложената дисертационна разработка представлява цялостно научно-приложно изследване с ясна и добре конструирана теоретична част, с подробно дефинирана, осъществена и анализирана констатираща част и разгърната, на основание актуалната си значимост приложна част, чрез представена Концептуална методическа система за овладяване на правила и норми в

контекста на етикета и културата на поведение на децата от предучилищна възраст.

В теоретичната част на дисертационния труд (първа глава) се разкрива способността на авторката да подбира и анализира научни постановки в контекста на проблема „поведенческа култура” на субекта, включително, на детето от предучилищна възраст. Докторантката организира научните си търсения около рефлексивния подход, социалното научаване, конструктивизъм и конструкционизъм при децата от 3 до 7-годишна възраст, професионална рефлексия, рефлексивен подход в обучението при децата от предучилищна възраст. По същество, макар и доста по обем, теоретичното изследване е нормативно и научно обосновано, опиращо на утвърдени в хуманитарните науки теории и подходи - философски, психологически и педагогически. И още чрез този репродуктивно-продуктивен ресурс на докторската разработка авторката демонстрира висока обща култура и възможност за обективен анализ на явления в социално-педагогическата сфера.

Многоаспектното теоретично проучване в областта на проблематиката е позволило на докторантката аргументирано да обоснове **Целта** на дисертационната разработка, **Хипотезата**, разчетена върху предположението за ролята на образователното взаимодействие с децата с цел усвояване на правилата и нормите на поведение на своя социум чрез преживяване т.е. чрез рефлексията и социалното научаване и **Задачите** на изследване с акцент върху разработване на Концептуална методическа система за постигане на очакваните резултати – актуална поведенческа култура, съобразена с възрастта на децата. Оценявам положително тази постановъчна част на дисертационния труд и приемам акцентите в нея без бележки.

Втора и трета глава на дисертационния труд на Надя Захариева са посветени на теоретико-експерименталните и организационни параметри на изследването, както и на резултатите от осъщественият с деца на 5-7-годишна възраст Експериментален модел за овладяване на правила и норми за изява на поведенческа култура. Обективна база за конструктивни изводи са подобрите методи за изследователска дейност, показателите и критериите за анализ и обработка на данните, етапите на изследователските процедури. В съответствие с характеристиките на изследваното явление в смисъла на констатиращо изследване, докторантката е ситуирала комплексна методика от 23 ситуации, с добре изразен социален контекст и личностно предпочитание. Статистическата обработка на получените данни доказва значимостта на проучването и най-вече на авторския Експериментален модел за овладяване на правила и норми от 5-7-годишните деца, разглеждани като съществена част от поведенческата им култура в общественото пространство. *Оценявам високо педагогическата стойност на този Модел и смятам за особено важно неговото представяне пред широката предучилищна педагогическа общност.*

Относно приносите

На основание философията на дисертационния труд в неговите теоретични параметри, емпирични изследвания, резултати от тях и приложна дейност на авторката в условията на детските групи може да се определи, че Надя Захариева е представила разработка с особен принос към предучилищната

теория и практика. Поведенческата култура на съвременното дете от предучилищна възраст и най-вече познанията и ориентацията в отношенията към другите и етикетните норми и правила в различните социални ситуации трябва да е приоритетна част на педагогическото взаимодействие.

В по-конкретен план приемам изведените от докторантката приноси на докторската разработка. Бих акцентирала обаче, върху основния принос с практическо значение – доказана е ролята на преживяванията на 5-7-годишните, на основание рефлексията и социалното научаване, в процеса на перманентното обогатяване на детските етикет и култура на поведение. Нужно е в този смисъл да се акцентира върху съдържанието на педагогическото взаимодействие с децата, чрез което да се съдейства за изява на чувства, емоции и преживявания върху основата на дейностния подход в процеса на учене.

Заклучение

Предлаганият дисертационен труд има ясно очертани достойнства - добро познаване на изследваната проблематика с ясни и научно обосновани концептуални параметри, прецизно осъществена изследователска дейност с констатиращ характер, апробиран Модел за овладяване на норми и правила относно етикет и култура на поведение на 5-7-годишни деца. Резултатите от аprobацията са доказателство за практико-приложната стойност на дисертационната разработка.

Част от разглежданата в дисертацията проблематика е публикувана във форуми „Есенни докторантски четения“ на ФНПП и научна конференция на педагогически факултет към ВТУ. Интересна е публикационната активност на

Дисертационният труд е в съответствие с нормативните документи в Република България, Наредба за приобщаващо образование (Обн. - ДВ, бр. 89 от 01.11.2016 г.), Закон за предучилищното и училищното образование – Раздел II р(Обн., ДВ, бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 1.08.2016 г.).

На основание постигнатите резултати и актуални приноси в дисертационното изследване на тема „**Овладяване на поведенческа култура при децата от 3 до 7-годишна възраст**“, представено от докторант Надя Захариева предлагам на уважаемото научно жури да й присъди образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.2. Педагогика (Предучилищна педагогика).

в

Проф. д-р Маргарита Колева

с

15.05. 2017 г.

п

Благоевград

и

с

а

н

и

е

М

t

e

l